

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

09.07.2024 nr. 04/2-6384

la nr. 18-69-6653 din 17.06.2024

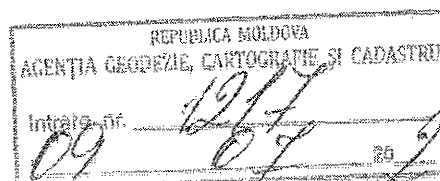
**Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului de lege cu privire la evidență rețelelor edilitare (număr unic 517/AGCC/2024), comunicăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei informative, legislația în vigoare este depășită și inadecvată pentru a aborda problemele actuale, iar necesitatea actualizării legii în domeniul rețelelor edilitare este imperativă având în vedere evoluțiile tehnologice. Astfel, lipsa unui sistem informatic unic și uniformizat de evidență a tuturor rețelelor inginereste reprezintă o problemă majoră în gestionarea și coordonarea infrastructurii de către operatorii de rețea. Fără un sistem unificat și centralizat, există riscul dificultăților în localizare, suprapunerilor de rețele din diferite categorii, erori etc. Un sistem integrat ar facilita planificarea lucrărilor, protejarea rețelelor existente și a dreptului de posesie al operatorilor de rețele și eficientizarea resurselor.

Raționamentele expuse de inițiator în notă nu reflectă cu claritate motivul elaborării actului normativ respectiv și abrogarea *Legii nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară*. La fel, argumentele autorului proiectului expuse în nota de fundamentare nu conține o analiză a prevederilor existente în legislație și problemele ce trebuie soluționate, obiectivele urmărite și soluțiile propuse pentru implementarea noului act normativ în raport cu legea abrogarea căreia se dorește. Or, din conținutul proiectului deducem că, obiectul de reglementare al legii respective este evidența rețelelor edilitare în Registrul de evidență a rețelelor edilitare, care potrivit art. 10 din proiect, reprezintă punctul unic de evidență a rețelelor edilitare. Dispozițiile de conținut ale proiectului conțin reglementări generale în ceea ce privește instituirea și ținerea Registrului, subiecții raporturilor juridice a Registrului, regimul juridic al datelor din Registrul.

Mai mult, atenționăm că, autorul proiectului nu a argumentat care va fi perioada de tranziție reglementată în art. 20 din proiect, or, stabilirea unei perioade incerte pentru crearea Registrului poate genera eventual aceleași probleme privind implementarea legii care au fost sesizate de autor ca motiv pentru elaborarea noului act normativ care va reglementa evidența rețelelor edilitare în Registrul de evidență a acestora. Subsidiar, prin raportare la prevederile art. 48 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, semnalăm că, în dispozițiile tranzitorii se

indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice

În aceeași ordine de idei, subliniem că unele dispoziții din proiectul supus analizei sunt de natură să aducă atingere cerințelor vizând calitatea legislației și care impune fundamentarea soluțiilor legislative propuse, pentru o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

Prin urmare, nota de fundamentare la proiectul actului normativ urmează a fi reconsiderată, argumentele fiind ajustate la proiectul respectiv. Or, în cazul apariției unor eventuale neclarități la interpretarea și aplicarea noilor prevederi, argumentele inserate în nota informativă ar permite să se atingă atât scopul limitării discreției celor care vor interpreta actul, dar și scopul ca actul normativ să fie aplicat și relațiilor sociale care se vor naște pe viitor și de care, evident, nu putea să țină cont autorul actului normativ.

Prin conținutul său proiectul conține reglementări care nu sunt sistematizate după obiectul de reglementare, și care necesită a fi reformulate conceptual prin prisma Legii *Legea nr. 71/2017 cu privire la registre*, care reglementează modul de instituire, înregistrare, ținere, reorganizare și lichidare a registrelor; raporturile juridice care apar în procesul instituirii, înregistrării, ținerii, reorganizării și lichidării registrelor.

Pe plan redacțional în raport cu normele de tehnică legislativă și a cerințelor de calitate a actului normativ, semnalăm că, proiectul actului normativ nu corespunde cerințelor de calitate și a principiului coerenței, consecutivității și predictibilității normelor juridice.

Prin urmare, semnalăm necesitatea revizuirii substanțiale a proiectului prin prisma normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative prevăzute de *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*.

Cu titlu de observație generală asupra proiectului, remarcăm că gruparea elementelor structurale ale proiectului se va face respectând succesiunea logică a soluțiilor propuse pentru fiecare capitol. La utilizarea abrevierilor se va ține cont că, în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) al *Legii nr. 100/2017*, exprimarea prin abrevieri (prescurtări) a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.

De asemenea, facem următoarele obiecții și propuneri:

La **Capitolul I** din proiect, remarcăm că, Dispozițiile generale nu respectă structura acestor prevederi în raport cu prevederile art. 45 din *Legea nr. 100/2017*.

În ceea ce privește noțiunile semnificația cărora se propune atenționăm că, necesitatea definirii unor termeni apare în situația în care sunt folosiți în cuprinsul unui act normativ, termeni care pot avea un sens ambiguu. Din motive de claritate juridică, în cazul, când un termen are mai multe sensuri, dar trebuie înțeles numai într-unul singur sau atunci când, în înțelesul actului respectiv, sensul normal care îi este atribuit termenului în cauză este restrâns sau extins. Definiția nu trebuie să fie

contrară sensului obișnuit al termenului. De asemenea, dacă în cuprinsul unui articol se utilizează un termen sau o expresie care are în contextul actului normativ un alt înțeles decât cel obișnuit, înțelesul specific al acesteia trebuie definit în cadrul unui alineat subsecvent.

Totodată nu este clară intenția autorului de a completa actul normativ cu unele noțiuni, care nu se regăsesc în conținutul actului normativ respectiv (a se vedea *arhiva electronica, operator*).

La art. 3, textul preconizat pentru alin. (2) nu poate fi identificat ca scopul evidenței rețelelor edilitare.

La art. 5 semnalăm că norma este incertă și nu acoperă întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare. Astfel, subiecții de evidență în sensul proiectului și în raport cu obiectele de evidență sunt furnizorii datelor Registrului. La fel, obiectele de evidență a Registrului (art. 5 alin. (2)) ca obiecte informaționale pasibile înregistrării în Registru. Prin urmare, se impune introducerea acestor reglementări în capitolul care reglementează Registrul de evidență al rețelelor edilitare. Totodată, autorul proiectului urmează cu o suficientă precizie și claritate să identifice care sunt obiectele de evidență în raport cu soluțiile propuse la art. 5 alin. (2) și (3).

În context reiterăm observația privind revizuirea substanțială a prevederilor proiectului prin prisma *Legii nr. 71/2017 cu privire la registre*.

Complementar la art. 5 atenționăm că, textul propus la alin. (5) nu conferă claritate și previzibilitate normei în ceea ce privește conținutul actului normativ care urmează a fi aprobat ulterior de Guvern.

La **Capitolul II** la art. 6 pct. 3) cuvintele „actelor legislative și normative” se vor substitui cu cuvintele „actelor normative”, deoarece noțiunea de „acte normative” este una generică, care înglobează și actele legislative.

La art. 9 atenționăm că, normele în redacția propusă sunt inacceptabile, fiind lipsite de claritate în ceea ce privește activitățile a căror finanțare se menționează (activități ce țin de asigurarea evidenței rețelelor edilitare), la fel fiind lipsit de previzibilitate și textul privind entitățile publice responsabile pentru rețelele edilitare. Se impune, prin urmare, revederea și reconsiderarea normei din care să reiasă cu claritate intenția de reglementare.

La **Capitolul III**, textul prevăzut la art. 10 alin. (2) este lipsit de precizie în ceea ce privește modul de instituire a registrului, or, expresia „evidențele rețelelor edilitare stabilite și menținute” nu este clară.

La art. 11, semnalăm că, furnizorii datelor Registrului și Destinatarii ai datelor din Registru nu sunt incluși și nu se regăsesc în lista subiecților raporturilor juridice a Registrului.

La art. 12 normele propuse sunt conceptual discutabile. Astfel, la alin. (1) remarcăm că, norma este ambiguă în ceea ce privește instituirea unor obligații pentru susținerea procesului creării și ținerii Registrului. Mai mult, atribuțiile Posesorului și a Deținătorului expuse în art. 11 includ și astfel de atribuții.

La fel, nu este acceptabilă soluția propusă la alin. (2) prin prisma art. 11. Or, obligațiile Titularilor de drepturi ai rețelelor edilitare după conținutul lor nu pot fi incluse în articolul respectiv.

La art. 15 pentru corectitudinea exprimării recomandăm reformularea sintagmei „sunt suportate pe seama mijloacelor bănești din bugetul de stat”. Totodată, textele prevăzute la alin. (2) și (3) necesită a fi revizuite, în scopul asigurării unei clarități în ceea ce privește serviciile care vor fi prestate și pentru care vor fi ulterior aprobate tarife în modul stabilit de Guvern.

La **Capitolul IV** menționăm că, sistematizarea elementelor structurale nu corespunde cerințelor art. 51 și 53 din *Legea nr. 100/2017*. Referitor la conținutul normelor propuse, se impune necesitatea reformulării întregului capitol, în scopul redării unei clarități a procedurii de înregistrare primară la cerere a rețelei edilitare. În context recomandăm ordonarea consecutivă a normelor ce reglementează procedura de înregistrare a dreptului de proprietate asupra rețelei edilitare și înregistrarea rețelei edilitare.

Subsidiar la alin. (13) pentru a asigura o exprimare tipic normativă a textului propus, recomandăm utilizarea expresiei „efecte juridice” și nu „consecințe juridice”.

La **Capitolul V** textul preconizat pentru alin. (2) al art. 14 nu corespunde conținutului art. 14 privind transparența datelor Registrului. Mai mult, accesul la informația din Registru este obiectul art. 15 din proiect.

La art. 15 semnalăm că, normele alin. (4) în redacția propusă nu cadrează cu prevederile alin. (1) al aceluiași articol, fapt pentru care se impune revizuirea acestora.

La art. 12 alin. (2) atenționăm că, cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la desfășurarea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acestora este *Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018*.

La **Capitolul VII**, se va ține cont de prevederile art. 48 din *Legea nr. 100/2017*, or, legiuitorul a stabilit expres că, (1) *Dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.*

(2) *Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.*

(3) *În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.*

Pentru raționamentele expuse supra, se impune revizuirea conceptuală a normelor Capitolului VII, cu respectarea principiului predictibilității normelor juridice și anume acelea care privesc modul de receptare a conținutului actului normativ de către corpul social, în sensul de înțelegere a acestora.

Cu referire la jurisprudență, Curții Europene a Drepturilor Omului care de nenumărate ori a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, menționăm că, norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora. În caz contrar, principiul *nemo censetur ignorare legem* nu ar mai putea fi aplicat, ceea ce ar avea grave consecințe asupra securității raporturilor sociale, a existenței societății în general.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.07.09 08:38:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL JUSTITIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

28.08.2024 nr. 04/2-8022

la nr. 36/01-06/1029 din 14.08.2024

Agentia Geodezie, Cartografie și Cadastru

Urmare examinării repetate a proiectului de lege cu privire la evidența rețelelor edilitare (număr unic 517/AGCC/2024), comunicăm următoarele.

Autorul proiectului a reconsiderat parțial proiectul în baza obiecțiilor și propunerilor expuse în cadrul expertizei juridice, prin scrisoarea cu nr. 04/2-6384 din 09.07.2024.

Totodată, la forma actuală a proiectului expunem următoarele recomandări.

Nota de fundamentare este necesar de a complete cu o analiză a prevederilor proiectului referitor la dispozițiile tranzitorii, care de regulă cuprind măsurile ce se instituie cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechii reglementări care urmează să fie înlocuită de noul act normativ. Aceste dispoziții trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât punerea în aplicare a noului act normativ să decurgă firesc și să evite retroactivitatea acestuia sau conflictul între norme succesive. Se rezolvă astfel eventualele conflicte ale legilor în timp, generate de imposibilitatea adaptării imediate a unor situații la prevederile legii noi. Astfel, atenționăm că, art. 24 din proiect dublează prevederile art.23, dar nu stabilește perioada de tranziție din momentul intrării în vigoare a noilor prevederi care să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.

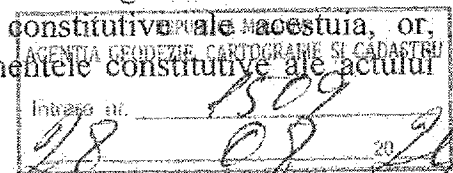
Astfel, recomandăm de a examina oportunitatea stabilirii unei perioade de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ.

În ceea ce privește textul proiectului actului normativ, menționăm următoarele propuneri prin prisma normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative prevăzute de *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*.

Cu titlu de observație generală asupra proiectului, remarcăm că numerotarea elementelor structurale ale actului normativ urmează a fi revizuită în conformitate cu art. 51 din *Legea nr. 100/2017*.

Pentru respectarea exigențelor de redactare, în tot textul proiectului propunem înlocuirea sintagmei „conform prezentei legi” cu expresia „conform legii”.

La definitivarea art. 1 se va ține cont că obiectul de reglementare al actului normativ se expune conform elementelor structurale constitutive ale acestuia, or, potrivit art. 41 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017*, „Elementele constitutive ale actului

normativ trebuie să asigure expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, precum și interpretarea și aplicarea corectă a actului normativ”.

La art. 2 se va exclude numerotarea „(1)”, întrucât articolul este constituit dintr-un singur alineat (observația valabilă și pentru art. 22).

La art. 3 noțiunile se vor sistematiza în ordine alfabetică, conform rigorilor de tehnică legislativă.

La art. 20 alin. (3) cuvântul „administrativă” se va substitui cu cuvântul „contravențională”, iar la art. 21 alin. (3) și (4) cuvintele „Autoritățile publice locale” se vor substitui cu cuvintele „Autoritățile administrației publice locale”, în vederea ajustării la terminologia utilizată conform *Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală*.

Denumirile **Capitolului VII** și a art. 22 se vor revizui prin prisma conținutului normativ propus la art. 21 și 22.

La **Capitolul VIII**, pentru motivele expuse anterior, reiterăm obiecția referitoare la necesitatea stabilirii unei perioade determinate pentru crearea Registrului. Totodată, se va ține cont de prevederile art. 48 din *Legea nr. 100/2017* or, legiuitorul a stabilit expres că: „(1) *Dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.*

(2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.

(3) În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.”.

Totodată, la art.23 alin.(3) și art. 24, pentru unitatea de redactare, semnalăm că, verbele vor fi utilizate la aceeași formă gramaticală.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.08.28 14:51:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

